

Scenariusz lekcji historii w klasie II gimnazjum

Temat: „Człowiek renesansu” w cieniu Wawelu – kultura polskiego odrodzenia.

Cele ogólne

- ❖ ukazanie dorobku kulturowego polskiego odrodzenia
- ❖ transpozycja struktur wiedzy historycznej w formie wypowiedzi literackiej i graficznej
- ❖ doskonalenie umiejętności interpretacji źródeł ikonograficznych
- ❖ integracja treści w bloku humanistycznym

Cele operacyjne

Po lekcji uczeń potrafi:

- wymienić najważniejsze osiągnięcia kultury odrodzenia w Polsce oraz uzasadnić przyjętą przez siebie hierarchię
- scharakteryzować (w formie podsumowania, notatki) dorobek polskiego odrodzenia
- wskazać charakterystyczne dla epoki elementy architektoniczne
- efektywnie pracować w zespole zadaniowym

Metody

- praca pod kierunkiem z tekstem, podręcznikiem, materiałami ikonograficznymi
- elementy metody projektu

Środki dydaktyczne

- dostępne podręczniki historii i języka polskiego
- karta pracy /załącznik/
- wskazana literatura uzupełniająca: Encyklopedia szkolna. Historia, Warszawa 1993; Olkiewicz J., A jednak się porusza, Warszawa 1987, s. 51-70;

Opis lekcji

I Wprowadzenie

1. Podanie tematu i celów lekcji

2. Rekapitulacja wtórna: odrodzenie w Europie: ramy chronologiczne, charakterystyka przemian – rozmowa nauczająca
3. Podzielenie uczniów na 5 grup zadaniowych

II Rozwinięcie

1. Każdy z zespołów losuje kopertę, zawierającą kartę pracy (identyczna dla wszystkich grup – zob. załącznik) oraz zadanie do wykonania w czasie określonym na 40 minut.
Każde z zadań poprzedzono wstępem: „Na początek nadajcie swojej grupie nazwę, oczywiście kojarzącą się z odrodzeniem. Zapoznajcie się z zadaniem oraz kartą pracy. Zaplanujcie pracę w zespole oraz jej finał – publiczną prezentację efektów. Wykonanie przez Was zadań udowodni, że zasługujecie na miano ludzi renesansu. Pamiętajcie: Carpe diem! życie jest piękne, ale czas ograniczony... Macie 40 minut”.

Zadania:

Grupa I – Ułóżcie ranking dziesięciu najważniejszych, Waszym zdaniem, osiągnięć kultury, nauki i sztuki polskiego odrodzenia. Uzasadnijcie krótko przyjętą kolejność.

Grupa II – Narysujcie komiks, ilustrujący dzieje teorii heliocentrycznej.

Grupa III – Wymyślcie fabułę filmu (dowolny gatunek!), którego akcja rozgrywa się w Polsce czasów renesansu. Przygotujcie plakat filmu oraz krótkie streszczenie.

Grupa IV – W oparciu o wiadomości na temat architektury odrodzenia, zaprojektuj gmach łódzkiego ratusza – w stylu neorenesansowym!

Grupa V – Scharakteryzujcie krótko kulturę polskiego odrodzenia w formie... wiersza lub piosenki.

2. Prezentacja efektów pracy (maksymalny czas prezentacji dla każdego zespołu – ok. 7 minut).
3. Omówienie kart pracy – zespoły kolejno przedstawiają zapisane przez siebie odpowiedzi, nauczyciel komentuje i ewentualnie uzupełnia wypowiedzi.

III Podsumowanie

1. „Czym możemy pochwalić się Europie ?” – wkład Polski do europejskiej skarbnicy kultury renesansu (dyskusja).
2. Ocena aktywności uczniów.
3. Praca domowa: Wymyśl „hasło reklamowe” dla polskiego renesansu.

ZAŁĄCZNIK

Karta pracy – opis

strona 1 – źródła ikonograficzne – kserokopie ilustracji, zaczerpniętych z pracy J. Olkiewicz (A jednak się porusza..., s. 51-70), T. Cegielskiego i K. Zielińskiej (Historia. Dzieje nowożytne, Warszawa 1991, s. 88-108), J. Delumeau (Cywilizacja odrodzenia, Warszawa 1993)

A – Postkopernikański układ wszechświata

B – Indeks ksiąg zakazanych, edycja polska (s. 1)

C – Operacja oka – drzeworyt

D – „De Revolutionibus...” Mikołaja Kopernika

E – Biskup warmiński Fabian Luzjański – portret z opisem „Fabianus a Lusianis Episcopus Varmiensis MDXII – MDXXIII”

Ilustracje nie są podpisane.

strona 2 – pytania do źródeł ikonograficznych oraz tekst źródłowy (Mikołaj Kopernik, O obrotach sfer niebieskich, cyt. za: Polska i Polacy, opr. B. Sucho-dolski, Warszawa 1981, s. 563)

Pytanie 1. Co przedstawiają ilustracje A i C ?

Pytanie 2. Jakie znane Wam z lekcji języka polskiego i historii polskie nazwiska znalazły się na liście, której fragment widzicie na ilustracji B ?

Pytanie 3. Jakie dzieło widzicie na ilustracji D ? Zaprojektujcie na kartce okładkę dla tej książki.

Pytanie 4. W jakich latach Fabian Luzjański był biskupem warmińskim ?

Pytanie 5. Zapoznaj się z tekstem. Kto go mógł napisać ? Dokończ wypowiedź autora, odpowiadając na pytanie pod tekstem źródłowym.

„Być może, że znajdą się tacy, co lubiąc bredzić i mimo zupełnej nieznajomości nauk matematycznych roszcząc sobie przecież prawo do wypowiedzenia o nich sądu, na podstawie jakiegoś miejsca w Piśmie św. tłumaczonego źle i wykrętnie odpowiednio do ich zamierzeń, ośmielą się potępiać i prześladować tę moją teorię. O tych jednak zupełnie nie dbam. (...) Spośród licznych i różnorodnych sztuk i nauk, budzących w nas zamiętanie i będących dla umysłów ludzkich pokarmem, tym – według zdania mego – przede wszystkim poświęcać się należy i te z największym uprawiać zapalem, które obracają się w kręgu rzeczy najpiękniejszych

i najbardziej godnych poznania...”

Autor tekstu uważa, że z „największym zapalem” należy uprawiać...

- a. medycynę i fizykę
- b. astronomię
- c. historię i języki klasyczne
- d. filozofię